

Key Phrases for Feeding Assessments and Support

English – Kurdish (Sorani)

English	Kurdish (Sorani)
How old is your baby?	مندالەكەت تەمەنی چەندە؟
0-2 months	لە دوو مانگ كەمتر
2-4 months	دوو بۆ چوار مانگ
4-6 months	چوار بۆ شەش مانگ
6-9 months	شەش بۆ نۆ مانگ
9-12 months	بۆ بۆ 9 مانگ
>12 months	ز لە 12 مانگ زیاتر
How was your baby fed last week?	هەفتەى رابردوو چۆن شیرت دا بە منداڵەكەت؟
only breast milk	تەنھا شیرى داىك
breast milk and infant formula	شیری داىك و شیرى قتوو
only infant formula	تەنھا شیرى قتوو
How was your baby fed yesterday?	دوینی چۆن شیرت دا بە منداڵەكەت؟
If you are breastfeeding, do not stop. Continue to do so until your child is at least 2 years of age. This is the most reliable, cheapest and safest way of feeding your child. Breastfeeding will protect your baby against infections.	ئەگەر شیرى خۆت دەدەیت بە منداڵەكەت، بەردەوامیە لە پێدانی تاو كۆ مندالەكەت تەمەنی لانیكەم دەبێت بە دوو سال. ئەمە باشترین و هەمزانترین و سەلامەتترین ڕیگەیه بۆ شیر پێدان بە منداڵەكەت. شیرى داىك منداڵەكەت دەپارێزێت لە هەموو كۆردن (ئینفێكشنەكان)
Formula feeding your baby is dangerous in the current situation. This is why we do not want to give infant formula to breastfeeding women.	لەم دۆخەى ئێستادا پێدانی شیرى قتوو مەترسی هەیه لەسەر كۆرپەكەت. لەبەر ئەوە ئێمە ئێمە شیرى قتوو نادەین بەم ژانەى كە خۆیان شیریان هەیه.
If you recently stopped breastfeeding, you can restart. This is by far the safest option for your baby. Frequent suckling at the breast, day and night, will help to stimulate breastmilk production. Offer the breast before offering any other food or liquid.	ئەگەر بەم دواییانە كۆرپەكەت لە شیرى خۆت بڕیوتەوه، دەستپێكەرۆه و شیری خۆتى بەدرۆ، مژینی بەردەوامی رۆژ و شەو هانی زیاتر كۆردنی شیری خۆت دەدات. پێش ئەوەى هەر جۆرە خوار دنیكى دیکە بەدەیت بە مندالەكەت، شیرى خۆتى بەدرۆ.
Do not give breastfed babies less than 6 months any extra water, juices, teas or foods.	تاو و شەربەت و چا و خواردنی زیاده مەده بە منداڵى شیرمخۆره كە تەمەنى لە شەش مانگ كەمترە.
Exclusive breastfeeding offers the best nutrition for small babies. Breastmilk contains ingredients that protect your baby from infection. Giving other foods/fluids will reduce your milk supply and increase the chances of infection, especially in this situation.	بە تەنھا شیرى داىك باشترین سوودی خۆراكی هەیه بۆ منداڵى ساوا. شیرى داىك هەندىك مادەى تێدایە كە كۆرپەكەت لە هەموو كۆردن (ئینفێكشنەكان) دەپارێزێت. پێدانی خواردن و شلەمەنى دیکە بە منداڵەكەت دەبێتە مایەى كەمكۆردنەوى شیرى خۆت و ئەگەر هەیه منداڵەكەت زۆرتر نەخۆشكەوت بەتایبەت لەم دۆخەى ئێستادا.
If you are both breastfeeding and using infant formula or other milks, it is safer to only breastfeed. Breastfeed before feeding formula in order to stimulate breastmilk production. You can gradually replace each formula feed with a breastfeed. This may take a few days.	ئەگەر لە هەمان كاتدا شیرى خۆت و شیرى قتوو یاخود جۆرى دیکەى شیر دەدەیت بە منداڵەكەت، وا باشترە تەنھا شیرى خۆتى بەدەیت. پێشئەوهى شیری قتووى بەدەیت، شیرى خۆتى بەدرۆ چونكە ئەوە هانی زیادكۆردنی شیری خۆت دەدات. ئێتر وردە وردە لەباتى جارىك شیرى قتوو، شیرى خۆت بەدى بە منداڵەكەت تاو كۆ وای لێدیت شیرت زۆر بێت و تەنھا شیرى خۆتى بەدەیت. ئەمە لەوانەیه چەند رۆژىك بخایەنێت.

English	Kurdish (Sorani)
<p>Do not start to use infant formula if you have never used it. It is very difficult to prepare in your situation, we cannot provide you with all the supplies you will need, and it is expensive. Feeding your baby formula makes them more likely to get sick with diarrhea and chest infections which are serious illnesses for babies.</p>	<p>ئەگەر بێشتەر شیرێ قوتوت نەداوە بە ساواکەت، ئیستاد دەستتێمەکە. لەم دۆخە ئیستادا نامادەکردنی شیرێ قوتو زۆر سەختە و ئێمە هەموو ئەم پێداویستییانەت بۆ داڕێژین و زۆریش گران دەکەون. شیرێ قوتو ئەگەر نەخۆشکەوتنی مندالەکەت زیاتر دەکات، زیاتر توشی سکچوون و هەموکردنی سنگ دەبێت کە ئەمانەش نەخۆشی سەختن بۆ مندالی ساوا.</p>
<p>Stress does not reduce your breastmilk supply but it can slow the release of milk and this can make babies fussy and upset. Thinking about your love and hope for your baby will help the milk to flow. If available, being in a private place can help you relax. If your baby is over 6 months of age, continue to breastfeed as often as for as long as possible (2+ years) in addition to adding other foods. Try to offer the breast before other foods.</p>	<p>فشاری دەروونی و نەمانی نارامی شیرێ خۆت کەمناکەنەوه، بەلام لەوانەیه بە زحمەت شیرکەت بێتەدەر موه و ئەمەش وا دەکات کۆرپەکەت گۆز و بێتاقەتیت. بێرکردنەوه لە خۆشەویستی و باوەخدانەت بە ساواکەت و ادەکات شیرت زیاتر بێتەدەر موه. ئەگەر دەکریت، لە شوێنێکی نارام و تاییەت بیت باشتەر. ئەگەر مندالەکەت تەمەنی لە شەش مانگ زیاترە، بەردەوامیە لەسەر پێدانی شیرێ خۆت و زوو زوو شیرێ بدەرئ و بەردەوامیش بە (تاوەکو دواى 2) سالی (سالی) لەپال ئەوهی خواردنی دیکەشی دەدەیت. هەولێه پێش ئەوه خوراکی دیکەى بدەیت، شیرێ خۆتی بدەرئ</p>
<p>wash hands</p>	<p>دەستەکانەت بشۆرە.</p>
<p>ensure bottle and teat are thoroughly washed</p>	<p>دقتوی شیر و مەسەکان بەباشی بشۆرە</p>
<p>measure water accurately</p>	<p>زۆر بەتەواوی بری ناوی بەکارهاتوو بپێوه</p>
<p>measure powder accurately</p>	<p>زۆر بەتەواوی بری شیرێ قوتوی بەکارهاتوو بپێوه</p>
<p>Discard unused formula</p>	<p>ئەگەر شیرێ قوتوت بۆ گرتەوه و تەواوی نەکرد، ئەوهی کە ماوه فری بە.</p>
<p>Powder that is mixed with cool potable water must be consumed immediately.</p>	<p>شیرێ قوتو کە لەگەڵ ناوی شلەتینی پاک تیکەڵدەکریت دەبێت دەستبەجی مندالەکە بپخواتەر.</p>